

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 7/13

Luksemburg, 24 stycznia 2013 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-186/11 i C-209/11
Stanleybet International Ltd, William Hill Organization Ltd, William Hill Plc
i Sportingbet Plc / Ypourgos Oikonomias kai Oikonomikon, Ypourgos
Politismou, przy udziale Organismos prognostikon agonon podosfairou AE
(OPAP)

Prawo Unii nakłada ograniczenia na wyłączne prawo spółki akcyjnej OPAP do organizowania i prowadzenia gier losowych w Grecji

Jeżeli jednak państwo uważa, iż liberalizacja tego rynku jest niezgodna z poziomem ochrony konsumentów i porządkiem społecznym, jaki zamierza zapewnić, może poprzestać na zreformowaniu monopolu w szczególności poprzez poddanie go skutecznej i ścisłej kontroli

Organizowanie i prowadzenie gier losowych oraz zarządzanie kuponami na zakłady powierzono w Grecji na okres dwudziestu lat – czyli do 2020 r. – spółce akcyjnej OPAP (Organismos prognostikon agonon podosfairou – Podmiotowi prowadzącemu zakłady piłkarskie), która jest notowana na giełdzie papierów wartościowych w Atenach. Państwo greckie zatwierdza regulamin działalności OPAP i nadzoruje procedurę prowadzenia gier, będąc przy tym obecnie akcjonariuszem mniejszościowym (34%). OPAP określa maksymalną kwotę zakładu i wygranej w odniesieniu do kuponu (a nie w odniesieniu do gracza) i ma prawo nieodpłatnego wykorzystywania do 10% przestrzeni reklamowej na stadionach i w salach gimnastycznych. Spółka ta rozszerzyła również swą działalność na zagranicę, w szczególności na Cypr.

Siedziby spółek Stanleybet, William Hill i Sportingbet znajdują się w Zjednoczonym Królestwie, w którym to państwie członkowskim spółki te mają zezwolenia na organizowanie gier losowych zgodnie z prawem angielskim.

Wymienione spółki wniosły do Symvoulío tis Epikrateias (Rady Państwa, Grecja) skargi na dorozumiane odrzucenie przez greckie organy wniosków o przyznanie im zezwoleń na organizowanie w Grecji zakładów sportowych.

Grecki sąd zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości w celu ustalenia czy prawo Unii a zwłaszcza zasady dotyczące podstawowych swobód (swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług) stoją na przeszkodzie krajowym przepisom, które przyznają wyłączne prawo prowadzenia gier losowych jednemu podmiotowi. Sąd ten zaznacza, że jakkolwiek celem krajowych przepisów jest ograniczanie oferty gier i wspieranie zwalczania przestępczości związanej z grami, OPAP prowadzi ekspansjonistyczną politykę handlową.

W wydanym w dniu dzisiejszym wyroku Trybunał stwierdził przede wszystkim, iż krajowe przepisy sankcjonujące monopol OPAP i zabraniające konkurentom mającym siedziby w innym państwie członkowskim oferowania tych samych gier na terytorium Grecji powodują ograniczenie swobody świadczenia usług lub swobody przedsiębiorczości. Trybunał zbadał więc, czy takie ograniczenie może zostać dopuszczone na zasadzie odstępstwa ze względów związanych z porządkiem publicznym, bezpieczeństwem publicznym i zdrowiem publicznym lub z uwagi na nadrzędne względy interesu ogólnego.

Trybunał przypomniał następnie, iż uregulowanie gier losowych należy do dziedzin, w których pomiędzy państwami członkowskimi istnieją znaczne rozbieżności dotyczące wartości moralnych, religijnych i kulturalnych, a w braku harmonizacji na poziomie Wspólnoty do każdego państwa członkowskiego z osobna należy ocena według własnej skali wartości wymogów związanych z ochroną mających znaczenie interesów. Jak zostało już uznane w orzecznictwie Trybunału,

ograniczanie oferty gier losowych i zwalczanie przestępczości związanej z tym iż grami mogą uzasadniać ograniczenia podstawowych swobód.

Trybunał podkreślił jednak, że ograniczenia ustanawiane przez państwa członkowskie muszą spełniać przesłanki w zakresie proporcjonalności i niedyskryminacji, zapewniając przy tym skutecznie realizację wskazywanych celów w sposób spójny i systematyczny.

Ustalenie, czy krajowe przepisy rzeczywiście realizują cel ograniczenia sposobności do korzystania z gier losowych i zwalczania wywoływanej przez nie przestępczości należy do sądu krajowego.

Niemniej jednak Trybunał sugeruje sądowi krajowemu, aby ten, jeżeli chodzi o pierwszy cel, uwzględnił różne okoliczności cechujące ramy prawne i praktyczny sposób funkcjonowania OPAP, takie jak okoliczność, iż OPAP przysługują prawa i przywileje w zakresie reklamowania gier losowych, jakie organizuje lub okoliczność, iż maksymalna stawka zakładu jest określana w odniesieniu do kuponu (a nie w odniesieniu do gracza). Co się tyczy drugiego celu sąd krajowy będzie musiał zbadać, czy kontrola państwowa jest rzeczywiście realizowana, biorąc pod uwagę fakt, iż środek tak ograniczający jak monopol musi podlegać ścisłej kontroli, gdy tymczasem OPAP, będąca spółką akcyjną notowaną na giełdzie papierów wartościowych, podlega jedynie powierzchownemu nadzorowi państwa greckiego.

W konsekwencji Trybunał udzielił odpowiedzi, iż prawo Unii stoi na przeszkodzie krajowym przepisom, które przyznają jednemu podmiotowi monopol w zakresie gier losowych, w rzeczywistości nie redukując sposobności do gry, jeżeli, po pierwsze, przepisy te nie ograniczają działalności w tej dziedzinie w sposób spójny i systematyczny, i po drugie, jeżeli nie zapewniają one ścisłej kontroli ekspansji gier losowych jedynie w zakresie koniecznym do zwalczania przestępczości.

Ponadto Trybunał wyjaśnił, iż ze względu na pierwszeństwo podlegającego bezpośredniemu stosowaniu prawa Unii, przepisy prawa krajowego zawierające ograniczenia niezgodne ze swobodą przedsiębiorczości i swobodą świadczenia usług nie mogą być w dalszym ciągu stosowane w okresie przejściowym, w którym to w konsekwencji **organy krajowe nie mogą nie rozpatrywać wniosków o zezwolenie.**

Wobec zaistnienia takiej niezgodności państwo greckie ma dwie możliwości.

Jeżeli państwo to uzna, że liberalizacja rynku gier losowych jest niezgodna z poziomem ochrony konsumentów i porządkiem społecznym, jaki zamierza zapewnić, może ono poprzestać na **zreformowaniu monopolu i poddaniu go skutecznej i ścisłej kontroli organów władzy publicznej.**

Jeżeli natomiast państwo zdecyduje się na liberalizację rynku – do której nie jest bezwzględnie zobowiązane przez prawo Unii – będzie musiało przestrzegać zasad równego traktowania i niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz obowiązku przejrzystości. Wprowadzenie systemu uprzedniego zezwolenia administracyjnego **będzie musiało zatem opierać się na obiektywnych i niedyskryminujących kryteriach w celu uniemożliwienia organom krajowym korzystania z przysługującego im uznania w sposób arbitralny.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793
Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106